

<p>УХВАЛЕНО вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди протокол № 3 від « 12 » червня 2020 року</p>		<p>Система управління якістю ХНПУ імені Г.С. Сковороди</p> <p>ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p> <p>Фінансова економіка</p>	<p>ЗАТВЕРДЖЕНО В.о. ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди Ю. Бодик</p> <p>ВІД « 12 » червня 2020 р.</p>
--	---	---	--

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ФІНАНСОВА ЕКОНОМІКА

(назва навчальної дисципліни)

рівня вищої освіти	Першого (бакалаврського)
	<i>(назва рівня вищої освіти)</i>
галузі знань	05 Соціальні та поведінкові науки
	<i>(шифр і назва галузі знань)</i>
спеціальності	051 Економіка
	<i>(код і назва спеціальності)</i>
освітня програма	Економіка, управління та право
	<i>(шифр і назва)</i>
Шифр за навчальним планом	ЦПП-1.37

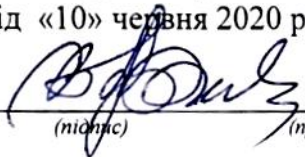
Харків – 2020 рік

Розробники програми: В. Соляр кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри економічної теорії, фінансів і обліку

Рецензенти: І. Осьмірко кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку ХНПУ імені Г.С.Сковороди
Н. Шиловцева кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри економічної теорії та економічних методів управління ХНУ імені В.Н.Каразіна

Обговорено та рекомендовано до затвердження вченою радою юридичного факультету протокол № 10 від «10» червня 2020 року

Голова ради

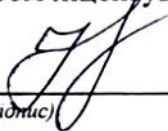
(В.О. Процевський)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Схвалено центром ліцензування, акредитації і контролю якості освіти

Директор

(І. Єсьман)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Пояснювальна записка

Програма *обов'язкової* навчальної дисципліни *Фінансова економіка* складена відповідно до освітньої програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань *05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 051 Економіка*.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінансова економіка» є формування у студента системного уявлення про фінансову економіку в єдності теорії, методології та практики реалізації фінансових відносин в сучасній ринковій системі.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінансова економіка» є аналіз законів функціонування фінансових потоків (грошей, цінних паперів і т. п.) і взаємин суб'єктів економічної системи; цін, доданої вартості, капіталів і т. д.; визначення понять і термінів, методів і концепцій фінансової економіки, обґрунтування фінансових потоків, що зосереджені у виробничому сегменті, фондових біржах та валютних ринках, на рівні державного управління.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньої програми формуються **програмні компетентності**:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері економіки та у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області професійної діяльності.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 12. Здатність свідомо та соціально-відповідально діяти на основі етичних міркувань.

ФК 1. Здатність виявляти закономірності функціонування сучасної економіки на мікро- та макrorівні.

ФК 2. Здатність використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ФК 3. Розуміння основних особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

ФК 4. Здатність описувати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних та прикладних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

ФК 5. Розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ФК 10. Навички використання сучасних джерел економічної, фінансової, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

ФК 11. Здатність використовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування економічних рішень.

ФК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

ФК 15. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах у межах спеціальності.

Передумови вивчення дисципліни: Для успішного вивчення курсу "Фінансова економіка" студент попередньо повинен освоїти дисципліни «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Гроші та кредит», «Фінанси», «Бухгалтерський облік». У свою чергу знання фінансової економіки є передумовою вивчення фінансів підприємств, фінансового менеджменту, аналізу господарської діяльності, банківської справи, макро- та

мікроекономічного аналізу тощо.

Результати навчання задисципліною

У результаті опанування змісту навчальної дисципліни здобувачі мають досягнути таких **програмових результатів навчання:**

ПРН 2. Демонструвати стійке розуміння принципів економічної науки, особливостей функціонування економічних систем.

ПРН 3. Використовувати аналітичний та методичний інструментарій для розуміння логіки прийняття господарчих рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 4. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН 5. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН 6. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ПРН 7. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПРН 9. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 10. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН 11. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 15. Розуміти та самостійно формувати зміст, структуру і висновки наукових та аналітичних текстів з економіки.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 4 кредити ЄКТС 120 годин.

2. Зміст навчальної дисципліни за модулями татемами

Модуль 1. Устрій фінансової системи

Тема 1.1. Фінансова система, її особливості

Теорія фінансових відносин і її складові частини. Функції фінансової системи. Фінансові ринки, їх класифікація. Фінансові посередники. Взаємозв'язок елементів фінансової системи. Особливості фінансової системи. Асиметрія інформації в фінансовій системі. Інформаційний бізнес. Потреба в державному регулюванні. Трансакційні витрати у фінансовій системі. Конкуренція в фінансовій системі. Гнучкість цін.

Тема 1.2. Фінансові посередники: операції й аналіз діяльності

Операції фінансових посередників. Види банківських операцій. Активні операції. Пасивні операції. Активно-пасивні операції. Позабалансові операції. Операції небанківських фінансових посередників. Аналіз діяльності фінансових посередників. Баланс банку. Звіт про прибутки і збитки. Баланс фінансової системи і економічну рівновагу. Баланси різних фінансових систем. Баланс фінансової системи в динамічному контексті.

Тема 1.3. Фінансові операції: прибутковість і ризик

Прибутковість фінансових операцій. Прибуток від кредитування. Поточна вартість. Доходність до погашення. Співвідношення ціни та прибутковості фінансових інструментів. Реальна і номінальна ставка відсотка. Ризики фінансових операцій. Ризик і невизначеність. Якісний аналіз ризику. Види ризику. Кількісний аналіз ризику. Показники ризику. Дилема "ризик-прибутковість".

Тема 1.4. Фінансовий портфель

Фінансовий портфель. Прибутковість і ризик фінансового портфеля. Портфельні методи боротьби з ризиком. Безризиковий актив, вибір інвесторів і ринковий портфель. Ринковий ризик і премія за ризик.

Модуль 2. Фінансовий та грошовий ринки

Тема 2.1. Рівновага на фінансовому ринку

Індивідуальні та узагальнені характеристики фінансового ринку. Попит на фінансові активи. Фактори, що впливають на попит. Пропозиція фінансових активів. Фактори, що впливають на пропозицію фінансових активів. Рівновага на ринку фінансових активів. Аналіз рівноваги на фінансовому ринку. Вторинний ринок фінансових активів. Рівновага ставки відсотка. Ризикова структура процентних ставок. Тимчасова структура процентних ставок.

Тема 2.2. Центральний банк і його операції

Національна фінансова система. Типи банківських систем. Мета і функції центрального банку. Грошово-кредитна система. Виникнення центральних банків. Баланс центрального банку. Аналіз операцій центрального банку.

Тема 2.3. Гроші.

Створення грошової маси. Визначення та функції грошей. Еволюція грошей. Заходи грошової маси в обігу. Грошові агрегати. Грошова маса та грошова база. Створення грошової маси. Одноразове розширення грошової маси. Багаторазове розширення грошової маси банківською системою: модель екзогенного пропозиції грошей. Багаторазове розширення грошової маси банківською системою: модель ендогенного пропозиції грошей. Співвідношення депозитного та грошового мультиплікаторів. Банківський мультиплікатор.

Тема 2.4. Попит на гроші.

Рівновага грошового ринку лекційне заняття (4 годин (и)): Вимірювання попиту на гроші. Кількісна теорія грошей: чикагське рівняння і Кембріджський рівняння. Теорія переваги ліквідності. Попит на гроші для угод. Попит на гроші як фінансовий актив. Сукупний попит на гроші і його властивості. Розвиток портфельної теорії попиту на гроші. Рівновага грошового ринку. Урівноваження грошового ринку через ринки реального сектора. Урівноваження грошового ринку через ринки фінансового сектора. Урівноваження грошового ринку через безліч ринків. Внутрішній механізм урівноваження грошового ринку.

3. Засоби діагностики успішності навчання

Обговорення і аналіз кейсів, розв'язання розрахункових задач за реальними економічними даними, використання системи електронного тестування, підготовка рефератів та презентацій, організація дискусій, порівняльний аналіз балансів і звітів, контрольна робота.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен

5. Рекомендовані джерела

Базові

1. Васильців Т. Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / за ред. Т. Г. Васильціва. – Львів: Ліга-Прес, 2012. – 388с
2. Ганін В.І., Соляр В.В. Основи банківської справи: Підручник. – 2-е електр. видання. – Х.: ХТЕІ КНТЕУ, 2014. – 250 с. 31 МБ
3. Спіфанов А.О., Карлін М.І. Фінансова система України: Навч. посіб. К.:КНЕУ, 2002. – 398 с.
4. Кремень В.М., Кремень О.І. Фінансова статистика: Навчальний посібник, рекомендовано МОН України. - К.: ЦУЛ, 2017. – 368с.
5. Лондар С.Л. Фінанси: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / С.Л. Лондар, О.В. Тимошенко. Вінниця : Нова книга, 2009. 384 с.
6. Маслова С.О., Міщенко В.І. Грошово-кредитна політика в Україні/ 2- ге вид. перероб. і доп. –К.: Т-во «Знання»,КОО, 2003. – 421с.
7. Опалов О.А. Фінансовий ринок– К.: Каравела, 2008. – 288с.,
8. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз бізнесу : навч. посіб. / Ю. М. Тютюнник. – Полтава : ІнтерГрафіка, 2004. – 288 с.

9. Фінансово-економічна грамотність: підручник: [у 2 частинах] – Ч. 1 : Основи національної економіки, економіки регіонів та фінансової системи України / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. Б. Жихор, д-ра екон. наук, проф. О. В. Димченко. – Київ : Видавничий дім «Кондор», 2017. – 1024 с.

Допоміжні

1. Лагутін В.Д. Кредитування: теорія та практика. – К.: ТОВ «Знання» – 2004.
2. Лемківський А. Гроші та кредит. – К.: Дакор, К.: Вира-Р, 2003.
3. Савлук М.І. Міжнародні розрахунки та валютні операції: Навч. посіб. / О.І.Береславська, О.М.Наконечний, М.Г.Пясецька та ін.; за Ред. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2002. –393 с.
4. Стельмах В.Е., Епіфанов А.О., Гребенюк Н.І., Мищенко В.І. Грошово-кредитна політика в Україні. – К.: ТОВ „Знання”, КОО. – 2003.
5. Фінансово-банківська статистика. Практикум / П.Г. Вашків, П.І. Пастер, В.П. Сторожук, Є.І. Ткач. – К.: Либідь, 2003.
6. Щетинін А.І. Гроші та кредит: Підручник: Вип.2 перероб. та доп. –К.: ЦУЛ. - 2006,432 с.

6. Додаткові ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>
2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
4. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. Режим доступу: <http://www.imf.org>
5. Офіційний сайт Міністерства економіки України. Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
6. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
8. Офіційний сайт Національного банку України. Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
9. Офіційний сайт Ради підприємців України при КМУ . Режим доступу: <http://www.radakmu.org.ua>
10. Офіційний сайт Світового банку. Режим доступу: <http://www.worldbank.org>
11. Силабус курсу. Режим доступу: http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Kaf_economiki/Silabus/
12. Дистанційний курс. Режим доступу: <http://lms.hnpu.edu.ua/>